

Docent zonder diploma

Drie voorbeelden uit de praktijk

Wil je dansdocent worden dan kán je - als je wordt toegelaten - een docentenopleiding volgen aan een van de dansvakopleidingen op HBO-niveau. Maar het hoeft niet. Het docentschap is een vrij beroep, iedereen die dat wil mag zonder officiële papieren lesgeven al stellen bepaalde instellingen wel bevoegdheidseisen. Wat voornamelijk telt: bekwaam zijn is belangrijker dan bevoegd zijn. Portretten van drie docenten die niet de weg van de dansacademie kozen.

Van danser tot docent: Guido Severien

Tijdens zijn studie Sociologie nam Guido Severien moderne dansles bij Wies Merckx. Dat werden er steeds meer en al gauw trainde Severien zo'n vijf keer per week. 'Ik heb zelfs overwogen mijn studie af te breken om naar de dansacademie te gaan. Ik was ook aangenomen, maar heb uiteindelijk toch besloten die sociologie af te maken'. Nadat hij in een aantal semi-professionele voorstellingen gedanst had, deed hij een keer voor de grap mee aan een auditie van het professionele dansgezelschap Dansproductie, 'om te kijken waar ik stond als danser'. Die grap werd een bloedserieuze zaak toen bleek dat Dansproductie - dat werkte in de Cunningham-stijl - hem wel zag zitten en een stage aanbood. Na een jaar werd hij als danser in dienst genomen.

onorthodoxe lessen

'Op een gegeven moment ging ik open lessen geven bij Dansproductie. En omdat er een goede band bestond tussen Dansproductie en de academies, werd ik ook gevraagd les te geven op de vakopleidingen.' Severien heeft lesgeven altijd al leuk gevonden. 'Vroeger sportte ik veel en ik heb een trainersdiploma gehaald. Daar heb ik dus ook didactische vaardigheden opgedaan'. Om Cunninghamles te mogen geven op de dansacademie deed Severien een speciale cursus om een pedagogisch didactische aantekening te krijgen. Dat hij zelf geen dansacademiediploma heeft gehaald, vindt hij juist een voordeel: 'Ik ben minder beïnvloed door de dogma's die op een dansacademie gelden. Ik heb mezelf gepermitteerd onorthodoxe middelen uit de kast te trekken bij het lesgeven. In de traditie van de dansacademie is de verhouding tussen docent en student bijvoorbeeld vaak een meester - gezelschap verhouding. Daar heb ik me nooit iets van aangetrokken. Ik heb me nooit geconformeerd aan het idee van afstand tussen docent en student. Je mag als docent best je zwakheden laten zien vind ik, je weet en kunt tenslotte ook niet alles. Dat was denk ik ook de kracht van mijn lessen, dat ik niet boven mijn studenten stond. Ongetwijfeld heb ik didactisch gezien sommige dingen niet volgens de academische regels aangepakt, maar dat wil niet zeggen dat ik niet competent ben als docent'.

Dans met de paplepel meegekregen: Marijke de Roo

Marijke de Roo is dochter van een balletschoolhouder en telg uit een docentenfamilie. Ze gaf al op vijftienjarige leeftijd les, ondermeer op de balletschool van haar moeder. Hoewel ze nu haar eigen scholingstraject uitstippelt, is het een paar jaar geleden wel begonnen met de docentenopleiding van een dansacademie. 'Ik vond de sfeer op de academie niet prettig. In de lessen wordt voornamelijk het negatieve benadrukt, dat wat je niet kunt. Er worden weinig complimenten gegeven. Na verloop van tijd waren mijn motivatie om te dansen, mijn zelfvertrouwen en het dansplezier helemaal verdwenen.' Na het propedeutisch jaar werd ze niet toegelaten tot het tweede jaar.

scharrelen

'Mijn trainingslessen volg ik samen met professionele dansers bij de Henny Jurriens Stichting in Amsterdam en de Dansetage in Den Haag. Maar ik volg ook lessen bij een amateurschool en bij mijn moeder.' Daarnaast is De Roo regelmatig te vinden bij docentencursussen van de Theaterschool in Amsterdam, de Fontys Dansacademie in Tilburg en het Landelijk Centrum voor Amateurdans, volgt ze een cursus psychologie en gaat ze haar EHBO-diploma halen. 'Doordat je zelf je lessen bij elkaar moet scharrelen, word je heel ondernemend. Het stimuleert je zelf je kennis te vergaren. Ik denk dat ik nu meer uit een les haal dan ik op de dansacademie zou doen. In een losse les, waarin iedere keer andere dansers staan, krijg je veel minder snel aandacht van de docent. Dan ga je vanzelf harder werken. En je doet meer je best een correctie te onthouden, je hebt tenslotte niet voor niets zoveel betaald. En als je iedere keer dezelfde correctie te horen krijgt van verschillende docenten, valt het kwartje sneller'.

Marijke geeft lessen algemeen dansante vorming, klassiek en streetdance/breakdance op de school van haar moeder. Daarnaast wordt ze regelmatig gevraagd voor workshops streetdance, ondermeer op middelbare scholen in het kader van het vak CKV.

Is het lastiger werk vinden als je geen HBO-diploma hebt? 'Nee, negen van de tien keer wordt er niet naar een

diploma gevraagd. Ze kijken hoe je lesgeeft en of de kinderen aan wie je lesgeeft het leuk vinden. Tot nu toe ben ik altijd gevraagd voor lessen en workshops, ik hoefde er zelf niet naar op zoek te gaan.'

Een uit de hand gelopen passie: Mignon van Beusekom

Mignon van Beusekom vliegt tegenwoordig twee keer per jaar naar New York om daar masterclasses te volgen. Een paar jaar geleden sloot ze de Simonson teachers course af met een certificaat waarmee ze les mag geven in de Simonson methode. Naast Simonson based lessen en workshops geeft ze ook lessen dansante vorming aan studenten Cultureel Maatschappelijke Vorming en aan leerlingen van Jeugdtheaterschool Rabarber.

geen prima ballerina lijf

'Als kind was ik altijd aan het dansen. Dan begon ik meteen te swingen als ik muziek hoorde. Maar ik werd thuis niet gestimuleerd om naar de dansacademie te gaan, wel om een universitaire studie te volgen. Daarom is de mogelijkheid om auditie te doen ook nooit bij me opgekomen.' Op amateurniveau volgde de gedreven Van Beusekom veel lessen. 'Ik ben altijd als een gek blijven dansen. Later deed ik aan semi-professionele voorstellingen mee. Achteraf gezien weet ik niet of ik was toegelaten op een dansacademie, ik heb geen prima ballerina lijf. En dat is het leuke van de masterclasses in New York, dat er geen onderscheid bestaat tussen amateurs en professionals. Wat daar telt is hoe je beweegt en op welk niveau.'

Stilzitten kan van Beusekom nog steeds niet. 'Tijdens het lesgeven loop ik tegen dingen aan die ik nog wil leren. Dan wil ik bijvoorbeeld meer met vloer- en partnerwerk doen. Daarvoor ga ik dan naar België, om workshops te volgen bij Wim van de Keybus, echt waanzinnig leuk.'

diploma land

Nadeel heeft Van Beusekom niet ondervonden van het feit dat ze geen dansacademie gedaan heeft. 'Hoogstens heb ik er in mijn hoofd last van, dan voel ik me onzeker over het feit dat ik geen diploma heb. Weet je, Nederland is een diploma-land, diploma's vinden we belangrijk. Maar uit mijn omgeving krijg ik genoeg bevestiging dat ik deug als docent.' Dat ze geen intensieve lessen Cunningham, Graham en Limon heeft gedaan zoals studenten op een dansacademie dat doen, vindt ze niet echt een probleem. 'Dans is zo breed, het is überhaupt moeilijk om 'allrounder' te zijn.' Didactische vaardigheden kreeg Van Beusekom voornamelijk al doende tijdens het lesgeven, door goed te observeren hoe andere docenten lesgeven en bij de Simonson teachers course. 'Als ik lesgeef let ik ook goed op de reacties van mensen, die zijn goud waard. Dan merk je vanzelf hoe je dingen moet zeggen, wat werkt en wat niet. Ik zie het als een spel van actie en reactie waar je als docent ontzettend veel van kan leren'. •